

Zápisnica

Zasadnutie vedeckej rady ÚSTARARCH SAV dňa 20. januára 2022

Prítomní členovia: Ing. Ivan Janotka, DrSc., Mgr. Miroslav Kocifaj, PhD., prof. Mgr. Ivan Martinček, PhD., Ing. Ladislav Sátor, PhD., Ing. Eva Kuzielová, PhD.

Prizvaní: prof. Dr. Ing. Martin-Tchingnabé Palou, RNDr. Ladislav Kómar, PhD.

Zasadnutie otvoril a viedol Mgr. Kocifaj. Správu ústavu prezentoval prof. Palou. Vyhotovením zápisnice bola poverená Ing. Kuzielová.

Program zasadnutia vedeckej rady:

1. Správa o činnosti organizácie SAV za rok 2021
2. Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce za rok 2021
3. Rôzne

1. Správa o činnosti organizácie SAV za rok 2021

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa zvýšil počet vedeckých pracovníkov. Množstvo financií z projektov VEGA sa výrazne nezmenilo. Financie čerpané zo štyroch riešených APVV projektov sa oproti roku 2020 znížili. Finančné prostriedky z medzinárodných projektov, ktoré boli v roku 2021 kvôli pandemickej situácii vrátené, sa ústavu opätovne vrátili v roku 2022.

Prof. Palou zdôraznil potrebu zvýšenia počtu zamestnancov mladších ako 35 rokov a zníženia vekového priemeru riešiteľov projektov. Nevyhnutné je zníženie počtu dlhodobo neobsadených pracovných miest, čo by v opačnom prípade viedlo k zníženiu rozpočtu a negatívnemu hodnoteniu ústavu pri najbližšej akreditácii.

Počet vedeckých prác registrovaných v Current Contents Connect aj vo WOS a Scopus sa v porovnaní s rokom 2020 významne nezmenil. Práce sú publikované predovšetkým v časopisoch z kvartilov Q1 a Q2. Zvýšil sa počet citácií vo WOS.

ÚSTARARCH má akreditované doktorandské štúdium v dvoch študijných odboroch a jedného garanta doktorandského štúdia. Nakoľko Mgr. Miroslav Kocifaj, PhD., obhájil doktorskú dizertačnú prácu, počet garantov aj študijných odborov sa môže zvýšiť. Potrebné je tiež získať doktorandov a post-doktorandov zo zahraničia, a to využitím medzinárodných programov aj štipendií poskytovaných SR.

Členmi Vedeckej rady sa v roku 2021 namiesto prof. Ing. Jána Sládka, DrSc., a doc. Ing. Petra Roška, PhD., stali prof. Mgr. Ivan Martinček, PhD., a Ing. Ladislav Sátor, PhD.

Vedecká rada predložila riaditeľovi ÚSTARARCH-u dva návrhy na zmenu názvu ústavu. O názve ústavu je na základe pripomienok podpredsedu SAV pre 1. OV SAV, Mgr. Martina Venharta, PhD., ešte nutné diskutovať.

Správa sa v novej kapitole „Informácie o aktivitách súvisiacich s uplatňovaním princípov rodovej rovnosti“ vyjadruje k uplatňovaniu princípov rodovej rovnosti v organizácii.

Ako reakcia na negatívne hodnotenie ÚSTARARCHu pri poslednej akreditácii organizácií SAV sa v správe v stati „Hlavné body Akčného plánu organizácie a stav ich plnenia“ zdôrazňuje, že sme bez ohľadu na názov ústavu vedeckou inštitúciou zameranou na základný výskum a progresívne témy. O kvalite dosahovaných výsledkov svedčia publikácie v karentovaných a impaktovaných časopisoch aj cena udelená v roku 2021 Predsedníctvom SAV Mgr. Miroslavovi Kocifajovi, PhD. v kategórii Nature Index. Ústav sa zapája do medzinárodných projektov, vedeckí pracovníci pôsobia v rôznych medzinárodných vedeckých

výboroch, zúčastňujú sa medzinárodných podujatí a spolupracujú s mnohými zahraničnými pracoviskami.

Po predložení obsahu Správy o činnosti organizácie prof. Paloum nasledovala diskusia, v ktorej členovia VR prezentovali predovšetkým svoje chápanie aplikačného výskumu a možnosti jeho realizácie na ústave.

Podľa Mgr. Kocifaja je v Správe o činnosti organizácie SAV, ale aj počas nadchádzajúcej akreditácie ústavu nutné jasne zdôrazniť, že ÚSTARCHE je svojim primárnym zameraním ústavom základného a experimentálneho výskumu, ktorého výstupy môžu byť podkladom pre aplikácie v praxi. Oddelenie optiky a termofyziky napríklad v rámci riešenia APVV vyvinulo softvér pre analýzu svetelného znečistenia, ktorý je záujemcom poskytnutý zdarma a v súčasnosti ho už využívajú v mnohých krajinách sveta. V USA bol použitý v rámci Solid-State Lighting Program, Building Technologies Office, Office of Energy Efficiency and Renewable Energy, U.S. Department of Energy. Ústav nie je realizačným subjektom.

Ing. Janotka, DrSc., poukázal na možnosti podávania APVV projektov pre aplikovaný výskum. Výsledky základného výskumu získané na ÚSTARCHE-u by boli prostredníctvom spoluriešiteľskej organizácie, napr. TSÚS-om, zavedené do praxe. Spoluriešiteľská organizácia môže pomôcť ÚSTARCHE-u k získaniu odberateľov a aplikátorov.

Možnosťou je aj kontrahovaný výskum pre priemyselných partnerov. Ako poznamenal Mgr. Kocifaj, problém je skôr na strane firiem než na strane SAV. Pri kontrahovanom výskume je dôležité, aby išlo o projekty využívajúce znalostnú bázu SAV a nešlo teda o bežné realizačné úlohy.

2. Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce za rok 2021

Ako najvýznamnejšie výsledky základného výskumu boli vybrané:

- Megakonštalácie satelitov a vesmírny odpad ako nová hrozba svetelného znečistenia v globálnom meradle
- Flexoelektrický efekt v dynamicky zaťažených piezoelektrických telesách
- Vývoj fázového zloženia cementových materiálov za hydrotermálnych podmienok

V oblasti aplikovaného výskumu nebol navrhnutý výsledok.

V kategórii medzinárodného výskumu boli schválené výsledky:

- Projekt SK-CN-RD-18-0005, spolupráca Jiatong University in X'ian a USTARCHE SAV
- Program: Joint Research Program On Chemistry and Chemical Engineering-Visegrad Group (V4)-Korea
- Charakteristiky, meranie, a metódy odhadu žiary nočnej oblohy (tím: IES Sky Glow Calculations Committee)

3. Rôzne

Mgr. Kocifaj informoval o predmete najbližšieho zasadnutia VR, ktorým bude návrh a schválenie nového hodnotenia vedeckých pracovníkov. VR by tiež mala vyjadriť svoje stanovisko k uverejňovaniu výsledkov v časopisoch patriacich k MDPI.

=====

zapísala: Ing. Eva Kuzielová, PhD.

=====

overil: Mgr. Miroslav Kocifaj, PhD.
v Bratislave 20. 1. 2022